

Conceptkerndoelen moderne vreemde talen

Concept- kerndoelen

Moderne vreemde talen

November 2024

slo

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2024 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Dit is een uitgave van:

SLO, in opdracht van het ministerie van OCW

Aan deze conceptkerndoelen hebben meegewerkt:

Vanuit SLO: Loes Groen, Machteld Moonen

Leden van het [kerndoelenteam](#) moderne vreemde talen, bijgestaan door de [advieskring](#) en diverse experts.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: www.slo.nl

E-mail: info@slo.nl

AN:

1.8055.887

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	7
Leeswijzer	11
Karakteristiek moderne vreemde talen	13
Kenmerken van het leergebied moderne vreemde talen	13
Samenhang binnen het leergebied	13
Samenhang met andere leergebieden	15
Kerdoelen	16
Overzicht domeinen en kerndoelen moderne vreemde talen	16
Domein Communicatie Engels	19
Kerndoel 1 (onderbouw v(s)o) Rijke taal- en leesomgeving	19
Kerndoel 1 (po/so) Kijk-, luister- en leesvaardigheid	20
Kerndoel 2 (onderbouw v(s)o) Kijk- en luistervaardigheid	21
Kerndoel 3 (onderbouw v(s)o) Leesvaardigheid	23
Kerndoel 2 (po/so) / 4 (onderbouw v(s)o) Mondelinge communicatie	25
Kerndoel 3 (po/so) / 5 (onderbouw v(s)o) Schriftelijke communicatie	27
Kerndoel 6 (onderbouw v(s)o) Doelgerichte informatieverwerving	29
Kerndoel 7 (onderbouw v(s)o) Creatieve expressie	31
Domein Taal- en cultuurbewustzijn Engels	33
Kerndoel 4 (po/so) / 8 (onderbouw v(s)o) Taalleerproces en meertaligheid	33
Kerndoel 9 (onderbouw v(s)o) Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit	35
Kerndoel 5 (po/so) / 10 (onderbouw v(s)o) Interculturele communicatieve competentie	37
Domein Communicatie MVT	39
Kerndoel 1 (onderbouw v(s)o) Ervaringen met rijk taalaanbod	39
Kerndoel 2 (onderbouw v(s)o) Kijk- en luistervaardigheid	40
Kerndoel 3 (onderbouw v(s)o) Leesvaardigheid	42
Kerndoel 4 (onderbouw v(s)o) Mondelinge communicatie	44
Kerndoel 5 (onderbouw v(s)o) Schriftelijke communicatie	46
Kerndoel 6 (onderbouw v(s)o) Doelgerichte informatieverwerving (3 h/v)	48
Kerndoel 7 (onderbouw v(s)o) Creatieve expressie	49

Domein Taal- en cultuurbewustzijn MVT	50
Kerndoel 8 (onderbouw v(s)o) Taalleerproces en meertaligheid	50
Kerndoel 9 (onderbouw v(s)o) Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit	52
Kerndoel 10 (onderbouw v(s)o) Interculturele communicatieve competentie	54
Begrippenlijst moderne vreemde talen	56

Voorwoord

De volgende stap op weg naar actuele kerndoelen!

Leerlingen hebben recht op goed onderwijs. Onderwijs dat hen helpt hun talenten te ontwikkelen. Wat moet je kennen, kunnen en ervaren om nu – en later als volwassene – actief mee te kunnen doen in de samenleving? Goed onderwijs vraagt om een doorlopend debat over wat waard is om te leren. De uitkomsten daarvan leggen we vast in het landelijk curriculum.

Het afgelopen jaar hebben vijf kerndoelenteams gewerkt aan conceptkerndoelen voor de leergebieden mens en natuur, mens en maatschappij, kunst en cultuur, bewegen en sport en de moderne vreemde talen.

Met trots presenteren we de conceptkerndoelen voor moderne vreemde talen. Het is de volgende stap richting een actueel curriculum, want met deze oplevering liggen er nu voorstellen voor alle leergebieden. Zo bouwt SLO samen met de onderwijssector aan kerndoelen voor het primair onderwijs, de onderbouw voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Voor de kwaliteit van het onderwijs is alleen meer nodig dan een landelijk curriculum. Kerndoelen zijn een belangrijk voorwaarde, maar geen garantie op goed onderwijs. De werkelijke kwaliteit van het onderwijs vindt plaats in de school, waar leraren met kennis over doelen, de manier waarop ze ervoor zorgen dat de leerling leert, toetsing en leerlingen onderwijzen.

De oplevering van deze conceptkerndoelen markeert het eindpunt van de ontwikkelfase.

We nodigen je van harte uit om mee te denken in de komende fase waarin de conceptkerndoelen worden beproefd op de verwachte bruikbaarheid in de onderwijspraktijk. Met de opgehaalde feedback worden de conceptkerndoelen verder aangescherpt. Daarnaast heeft de Tweede Kamer gedebatteerd over het curriculum. Politieke besluitvorming naar aanleiding van dit debat kan ook invloed hebben op de definitieve kerndoelen die SLO voornemens is voor het einde van 2025 op te leveren.

Op dit moment willen we de leden van het kerndoelenteam, alle experts, de leden van de advieskring en alle andere mensen die feedback hebben gegeven,

hartelijk bedanken voor hun inzet en expertise. Alle kritische blikken hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van deze conceptkerndoelen.

Namens SLO,
Jindra Divis – voorzitter bestuur

Inleiding

In opdracht van het ministerie van OCW werkt SLO samen met de onderwijssector aan een nieuw en actueel curriculum. Voor het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs is dit vastgelegd in kerndoelen.

Op dit moment leveren we de conceptkerndoelen op van mens en natuur, mens en maatschappij, kunst en cultuur, bewegen en sport en de moderne vreemde talen op. Samen met de eerder opgeleverde conceptkerndoelen Nederlands, rekenen en wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid liggen er nu voorstellen voor alle leergebieden. Zo ontstaat er zicht op wat het nieuwe curriculum inhoudt.

In deze oplevering vindt u de conceptkerndoelen moderne vreemde talen.

Ontwikkelfase

In 14 maanden heeft een speciaal ingericht kerndoelenteam voorstellen uitgewerkt. Dit team bestond uit leraren po, vo en (v)so, vakexperts en curriculumexperts die onder leiding van een procesregisseur hebben gewerkt aan vijf tussenproducten. Een zorgvuldig samengesteld team en uitgewerkt proces met acht meerdaagse sessies en tussentijdse afstemmingsmomenten.

Het kerndoelenteam is gedurende deze periode bijgestaan door een advieskring. Deze door SLO samengestelde advieskring bestond uit vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties, zoals vakverenigingen, lerarenopleidingen, netwerken en voor de inhoud van het leergebied belangrijke maatschappelijke organisaties. De advieskring gaf tussentijds feedback op de producten en het eindresultaat.

Daarnaast zijn experts van het leergebied uitgenodigd om het kerndoelenteam te inspireren, inbreng te geven op een specifiek onderwerp of om feedback te geven. Deze experts zijn door het kerndoelenteam of SLO benaderd bij te dragen.

De toegankelijkheid van het onderwijs is belangrijk. Daarom is bij het ontwikkelen van de conceptkerndoelen zoveel mogelijk rekening gehouden met leerlingen die een visuele, auditieve/communicatieve of lichamelijke beperking hebben en met leerlingen met milde leerproblemen en/of gedragsproblemen. Een klankbordgroep met (praktijk)experts gaf het kerndoelen team feedback

over de herkenbaarheid van de voorstellen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Wettelijke opdracht

Kerdoelen gelden als de wettelijke opdracht voor elke school in het funderend onderwijs. De nieuwe generatie kerndoelen is concreter geformuleerd en omschreven in een doelzin met een uitwerking. Hiermee wordt duidelijk wat verwacht wordt van het onderwijsaanbod van scholen, en wat iedere leerling in het po en in de onderbouw in het vo moet kennen, kunnen en hebben ervaren. De kerndoelen gelden eveneens voor alle leerlingen in het (v)so met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs.

Daarnaast zijn kerndoelen opgebouwd volgens een vaste structuur en zo ontwikkeld dat scholen ruimte behouden voor een eigen schoolvisie en eigen keuzes voor accenten op basis van de leerlingenpopulatie of identiteit.

Een ambitieus en betekenisvol curriculum

De totale set kerndoelen voor het funderend onderwijs heeft twee belangrijke kenmerken:

Een ambitieus curriculum

Een ambitieus curriculum legt de basis voor rijk onderwijs voor alle leerlingen en vergroot gelijke kansen voor leerlingen. Dat krijgt vorm door naast aanbodsdoelen ook beheersings- en ervaringsdoelen te formuleren en de doorlopende leerlijnen te verbeteren. De lat ligt hoog, zonder verschillen tussen leerlingen uit het oog te verliezen.

Een betekenisvol curriculum

Betekenisvol onderwijs betekent dat het onderwijs een brede opdracht heeft. De totale set kerndoelen weerspiegelt dat het aanbod gericht is op kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Geactualiseerde kerndoelen bestaan uit kennis, vaardigheden en houdingen. Kennis over jezelf, de ander en de wereld. Deze kennis is cruciaal voor het verwerven van vaardigheden. Kennis en vaardigheden zijn in de kerndoelen zoveel mogelijk in samenhang beschreven, zodat het onderwijs betekenisvol kan worden aangeboden aan leerlingen.

De conceptkerndoelen zijn per leergebied voor twee sectoren ontwikkeld: een brede set voor het primair onderwijs (inclusief speciaal onderwijs) en een set voor de onderbouw voortgezet onderwijs (inclusief voortgezet speciaal onderwijs). Waar nodig heeft het kerndoelenteam een specificatie voor leerjaar 3 havo-vwo ontwikkeld. De voorstellen bevatten een zogenoemde doelzin en de uitwerking daarvan ('het gaat hierbij om'). Tot slot eindigt ieder kerndoel met

'te denken valt aan'. Dit is een illustratie hoe het kerndoel uitgewerkt kan worden in het schoolcurriculum, maar wordt niet vastgelegd in de wet.

We onderscheiden vier soorten kerndoelen:

- aanbodsdoelen, die beschrijven wat er van scholen wordt verwacht;
- beheersingsdoelen, die beschrijven wat leerlingen moeten kennen en kunnen;
- ervaringsdoelen, die beschrijven welke inspanning we van leerlingen verwachten;
- hybride doelen, die een combinatie zijn van beheersings- en ervaringsdoelen.

Samenhang met andere leergebieden

Eerder leverde SLO de conceptkerndoelen op voor de leergebieden Nederlands, rekenen en wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. Vanwege het versterken van de basisvaardigheden kreeg SLO de opdracht om prioriteit te geven aan die leergebieden. Toch mag je deze leergebieden niet los zien van de vijf andere leergebieden. De kennis en vaardigheden van Nederlands, rekenen en wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid, krijgen betekenis bij mens en natuur, mens en maatschappij, kunst en cultuur, bewegen en sport en moderne vreemde talen, en andersom. Door de betekenisvolle en kennisrijke teksten bij mens en maatschappij werkt een leerling ook aan zijn leesvaardigheid. Hetzelfde geldt voor mens en natuur. Aan burgerschap wordt gewerkt binnen alle andere leergebieden. Zo geldt voor ieder leergebied dat – met de juiste manier waarop de leraar ervoor zorgt dat de leerling leert – afzonderlijke leergebieden elkaar versterken.

Kerndoelen ook voor het (voortgezet) speciaal onderwijs

Voor leerlingen die zeer moeilijk leren of meervoudig beperkt zijn en uitstromen naar dagbesteding of arbeidsmarkt ontwikkelt SLO functionele kerndoelen. Deze functionele kerndoelen zijn gericht op zelfredzaamheid, praktische toepassing en een passende plek in de maatschappij.

Hoe nu verder?

Deze oplevering is tegelijkertijd het startpunt voor de volgende fase. Daarin worden de conceptkerndoelen beproefd op de verwachte bruikbaarheid in de onderwijspraktijk. Met de opgehaalde feedback worden de conceptkerndoelen verder aangescherpt. Daarnaast heeft de Tweede Kamer gedebatteerd over het curriculum. Politieke besluitvorming naar aanleiding van dit debat kan ook invloed hebben op de definitieve kerndoelen die SLO voornemens is voor het einde van 2025 op te leveren.

We verwachten de aangescherpte kerndoelen voor mens en natuur, mens en maatschappij, kunst en cultuur, bewegen en sport en moderne vreemde talen in 2025 op te leveren. Daarna start het ministerie van OCW het wetgevingstraject. Het ministerie besluit op welke manier en wanneer de kerndoelen landelijk worden ingevoerd.

De vertaling naar onderwijsaanbod

De implementatie van de kerndoelen zal aandacht vragen van scholen. Het kan bijvoorbeeld nodig zijn om leraren extra scholing te geven. Scholen hebben ook goede leerlijnen en ondersteunende materialen nodig. SLO gaat na de fase van beproeven aan de slag met deze leerlijnen. Deze worden niet wettelijk vastgelegd, maar bieden wel ondersteuning bij de vertaling en uitwerking van het landelijk curriculum naar alle niveaus van het funderend onderwijs. Dit is niet alleen belangrijk voor leraren en schoolleiders, maar ook voor educatieve uitgeverijen, toetsontwikkelaars en andere onderwijsprofessionals.

Leeswijzer

Om de inhoud, formulering en gedachtegang achter de conceptkerndoelen goed te kunnen interpreteren, is het raadzaam om de inhoud van deze publicatie te lezen in de volgorde waarin het is ontwikkeld. Allereerst heeft het kerndoelenteam een visie op het leergebied geformuleerd. Deze is verwoord in de karakteristiek. Vervolgens wordt een geordend overzicht gegeven van alle domeinen en de inhouden van de kerndoelen. Daarna volgen alle conceptkerndoelen in een vaste volgorde.

Gebruikte terminologie

In de conceptkerndoelen worden begrippen en termen gebruikt die wellicht niet voor iedereen even herkenbaar zijn. Het zijn vakspecifieke begrippen, die bekend zijn in het leergebied en voorkomen in de landelijke kennisbases van de lerarenopleidingen. De inhouden en formuleringen sluiten eveneens aan bij internationale ontwikkelingen en benamingen. Voor de doorlopende leerlijn worden in het po, de vo onderbouw en de vo bovenbouw dezelfde begrippen gehanteerd. Dit kan ertoe leiden dat in de conceptkerndoelen termen worden geïntroduceerd die minder bekend zijn. Daarom zijn alle in de kerndoelen gebruikte begrippen opgenomen in een [begrippenlijst](#).

Status

De conceptkerndoelen hebben geen formele status en worden in de fase van beproeven in de onderwijspraktijk getoetst op bruikbaarheid. Daarna worden de ze nog bijgesteld. Alles in deze publicatie blijft 'concept' totdat formele besluitvorming heeft plaatsgevonden en de kerndoelen zijn opgenomen in wet- en regelgeving en gepubliceerd.

Conceptkerndoelen voor Engels en moderne vreemde talen

Momenteel zijn er alleen kerndoelen voor Engels. Leraren die lesgeven in de andere moderne vreemde talen, zoals Frans, Duits en Spaans, bepalen hun onderwijsaanbod op basis van de kerndoelen Engels. Dat is ingewikkeld, want het kennisniveau van leerlingen verschilt per taal. Mede daarom heeft het kerndoelenteam moderne vreemde talen meerdere sets conceptkerndoelen voor dit leergebied ontwikkeld. De sets sluiten aan bij het kennisniveau van leerlingen. We raden je aan om eerst de visie op het leergebied door te nemen, voordat je doorklikt naar:

- conceptkerndoelen Engels voor het primair onderwijs;
- conceptkerndoelen Engels voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs;

- conceptkerndoelen moderne vreemde talen (Duits, Frans, Italiaans, Spaans) voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs;
- conceptkerndoelen moderne vreemde talen (Arabisch, Chinees, Turks, Russisch) voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Kijktips

Voor een helder begrip van het proces en de kern van het leergebied moderne vreemde talen, kun je drie interessante video's bekijken.

- Jeroen Bron, programmamanager Kennisdeling & Ondersteuning SLO, legt uit wat de basis is van elk leergebied en wat nodig is om kerndoelen te formuleren. Bekijk [hier](#) het filmpje of scan de QR-code.

- Vervolgens neemt Jeroen Bron je mee in hoe de conceptkerndoelen zijn opgebouwd. Bekijk [hier](#) het filmpje of scan de QR-code.

- Loes Groen, curriculumexpert moderne vreemde talen SLO, geeft een korte inleiding op de kern van het leergebied moderne vreemde talen en de conceptkerndoelen. Bekijk [hier](#) het filmpje of scan de QR-code.

Meer informatie?

Wil je meer weten over de kerndoelen en hoe ze geactualiseerd zijn? Ga dan naar www.actualisatiekerndoelen.nl. De conceptkerndoelen van de vijf leergebieden zijn ook te vinden op www.opendata.slo.nl.

In september 2024 zijn de definitieve conceptkerndoelen Nederlands en rekenen en wiskunde opgeleverd. Het kerndoelenboekje van die leergebieden vind je hier:

In maart 2024 zijn de conceptkerndoelen burgerschap en digitale geletterdheid opgeleverd. Momenteel worden deze conceptkerndoelen beproefd in de onderwijspraktijk. We leveren de definitieve conceptkerndoelen in 2025 op. Het kerndoelenboekje van die leergebieden vind je hier:

Karakteristiek moderne vreemde talen

Kenmerken van het leergebied moderne vreemde talen

Door internationalisering krijgen leerlingen te maken met mensen en informatie van over de hele wereld. Kennis van vreemde talen en de bijbehorende culturen helpt leerlingen om contact te leggen en om te gaan met mensen over de hele wereld. Het leergebied leert leerlingen hoe ze, vertrekkend vanuit hun eigen taalvaardigheid, met zelfvertrouwen kunnen communiceren in vreemde talen. Communiceren betekent hier het ontvangen, interpreteren en zelf overbrengen van zowel mondelinge als schriftelijke, verbale en non-verbale informatie in de doeltaal, op een manier die past bij de mogelijkheden van de leerling. Hieronder vallen de taalvaardigheden lezen, luisteren, spreken, gesprekken voeren, schrijven en schriftelijke interactie. Om met zelfvertrouwen te kunnen communiceren is er, naast aandacht voor taalvaardigheid, ook aandacht voor taalbewustzijn en cultuurbewustzijn nodig. Binnen het leergebied maken leerlingen kennis met verschillende culturen. Dit helpt om de communicatie effectiever te maken, doordat ze rekening leren houden met diverse achtergronden. Leerlingen maken kennis met het concept lingua franca: ze leren hoe ze kunnen communiceren met doeltaalgebruikers uit een diversiteit aan culturen en met verschillende talige achtergronden.

Leerlingen leren sociaal handelen en samenwerken met zowel klasgenoten als mensen van over de hele wereld. Door kennis te maken met verschillende culturen verruimen leerlingen hun perspectief en krijgen ze inzicht in hun eigen cultuur, in zichzelf en in hun plaats in de mondiale context. Het leren van een nieuwe taal geeft leerlingen inzicht in hun eigen taalrepertoire en hun eigen meertaligheid. Ze leren hoe het is om zich uit te drukken in een andere taal en hoe ze hun eigen taalachtergrond daarbij kunnen gebruiken. Creatieve expressie geeft leerlingen de kans om te experimenteren met verschillende taaluitingen en tekstvormen om hun ervaringen, gedachten en gevoelens op diverse manieren te verwoorden. Het leergebied streeft ernaar het plezier in het communiceren en leren van vreemde talen te bevorderen.

Samenhang binnen het leergebied

Bij de moderne vreemde talen ontwikkelen leerlingen hun productieve, receptieve en interactieve vaardigheden, waar mogelijk geïntegreerd. Dit betekent dat twee of meer vaardigheden, zoals lezen en schrijven, worden gecombineerd, omdat taal vaak in het dagelijks leven op deze manier gebruikt wordt. Voor alle talen zijn de taalvaardigheden gekoppeld aan ERK-niveaus.

Het streefniveau Engels voor het po is ERK-A1 voor luister-, kijk- en leesvaardigheid en voor mondelinge communicatie. Voor schriftelijke communicatie geldt de bandbreedte pre-A1/A1. De streefniveaus in de onderbouw van het voortgezet onderwijs zijn weergegeven in bandbreedtes, om zo een doorlopende leerlijn te kunnen vormen met de beheersingsniveaus in de eindtermen, die verschillen per schoolsoort. Voor Engels in de onderbouw van het vo is dit A1/A2 voor kijk- en luistervaardigheid, leesvaardigheid, mondelinge communicatie en schriftelijke communicatie. Voor Engels 3 havo/vwo geldt de bandbreedte A2+/B1 voor leesvaardigheid, mondelinge communicatie en schriftelijke communicatie. Voor luistervaardigheid geldt de bandbreedte A2+/B1+.

De moderne vreemde talen (MVT) zijn verdeeld in twee sets. Elke set is gekoppeld aan een streefniveau. De streefniveaus zijn als volgt:

- MVT set 1 bestaat uit de talen Duits, Frans, Italiaans en Spaans. Voor deze talen geldt in de onderbouw vo de bandbreedte A1/A2 voor kijk- en luistervaardigheid en leesvaardigheid. Voor mondelinge en schriftelijke communicatie is dat A1. Voor de kerndoelen 3 havo/vwo geldt ERK-niveau A2 voor kijk- luister- en leesvaardigheid. Voor mondelinge en schriftelijke interactie is de bandbreedte A1/A2.
- MVT set 2 bestaat uit de talen Arabisch, Chinees, Russisch en Turks. Voor deze talen geldt in de onderbouw van het vo de bandbreedte pre-A1/ A1 voor de vaardigheden kijk- en luistervaardigheid, leesvaardigheid, mondelinge interactie en schriftelijke interactie. Voor de kerndoelen 3 havo/vwo maken de talen Arabisch, Chinees, Russisch en Turks gebruik van de kerndoelen van MVT set 2.

Daarnaast kunnen de MVT verwijzen naar de kerndoelen van Engels om leerlingen de ruimte te geven om zich boven de minimale streefniveaus te ontwikkelen. Het vak Engels kan hiervoor de ERK-niveaus in de eindtermen van de bovenbouw gebruiken.

De taalactiviteiten lopen per ERK-niveau op in talige en cognitieve complexiteit. De contexten zijn eerst vertrouwd en staan gaandeweg steeds verder van de leerling af. De taalactiviteiten doen een steeds groter beroep op bijvoorbeeld kennis van de wereld en vragen ook om steeds complexer taalgebruik en inzet van strategieën om talen te leren en de communicatie te bevorderen. De belevingswereld van leerlingen maakt dat er binnen hetzelfde ERK-niveau andere onderwerpen aan bod kunnen komen in het po dan in het vo. Ter ondersteuning van hun taalontwikkeling maken leerlingen zowel in het po als in het vo kennis met creatieve vormen van taal, meertaligheid, taalleer- en

taalvaardigheidsstrategieën en de culturen van mensen die de doeltaal spreken. In de bovenbouw ontwikkelen leerlingen hun taalvaardigheid verder en krijgen de onderwerpen taalleerstrategieën, meertaligheid en cultuur meer diepgang.

Samenhang met andere leergebieden

Net zoals bij Nederlands, Friese taal & cultuur en Nederlandse Gebarentaal werken leerlingen bij het leergebied moderne vreemde talen aan hun taalcompetentie. Andere overeenkomsten zijn dat er aandacht is voor effectieve communicatie, fictie, non-fictie, taalbewustzijn, cultuurbewustzijn (en daarmee burgerschap) en meertaligheid. Kennis, vaardigheden en houdingen die leerlingen hebben opgedaan bij Nederlands zetten ze in bij het leren van de vreemde taal. Een goede beheersing van de schooltaal – en de thuistaal – draagt bij aan het leren van moderne vreemde talen.

De moderne vreemde talen bieden ruimte voor de ontwikkeling van burgerschap. Leerlingen leren communiceren en omgaan met mensen uit verschillende culturen en met verschillende talige achtergronden. Ook is er aandacht voor verschillen en overeenkomsten binnen en tussen culturen. Binnen het moderne-vreemde-talen-onderwijs is er aandacht voor digitale geletterdheid. Aspecten die aan bod komen zijn online interactie en het kritisch omgaan met digitale middelen die het taalleren bevorderen. Het leergebied MVT biedt ook mogelijkheden om de inhoudelijke samenhang met andere leergebieden vorm te geven. Bij kunst en cultuur valt bijvoorbeeld te denken aan expressie en communicatie in verschillende creatieve vormen van taal, en bij mens en maatschappij aan leefomgeving.

Kerdoelen

Overzicht domeinen en kerndoelen moderne vreemde talen

Set Engels po/so en Engels onderbouw v(s)o

Domein	Kerdoel po/so Engels	Kerdoel onderbouw v(s)o Engels
Communicatie		1. Rijke taal- en leesomgeving
	1. Kijk-, luister- en leesvaardigheid	2. Kijk- en luistervaardigheid
		3. Leesvaardigheid
	2. Mondelinge communicatie	4. Mondelinge communicatie
	3. Schriftelijke communicatie	5. Schriftelijke communicatie
		6. Doelgerichte informatieverwerving
		7. Creatieve expressie
Taal- en cultuurbewustzijn	4. Taalleerproces en meertaligheid	8. Taalleerproces en meertaligheid
		9. Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit
	5. Interculturele communicatieve competentie	10. Interculturele communicatieve competentie

Sets MVT onderbouw v(s)o

Domein	Kerdoel onderbouw v(s)o MVT set 1 Duits, Frans, Spaans, Italiaans	Kerdoel onderbouw v(s)o MVT set 2 Arabisch, Chinees, Russisch, Turks
Communicatie	1. Ervaringen met rijk taalaanbod	1. Ervaringen met rijk taalaanbod
	2. Kijk- en luistervaardigheid	2. Kijk- en luistervaardigheid
	3. Leesvaardigheid	3. Leesvaardigheid
	4. Mondelinge communicatie	4. Mondelinge communicatie
	5. Schriftelijke communicatie	5. Schriftelijke communicatie
	6. Doelgerichte informatieverwerving (alleen 3 h/v)	6. Doelgerichte informatieverwerving (alleen 3 h/v)
	7. Creatieve expressie	7. Creatieve expressie
Taal- en cultuurbewustzijn	8. Taalleerproces en meertaligheid	8. Taalleerproces en meertaligheid
	9. Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit	9. Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit
	10. Interculturele communicatieve competentie	10. Interculturele communicatieve competentie

ERK-streefniveaus

De beheersingsdoelen 2 tot en met 5 in het domein Communicatie zijn gekoppeld aan ERK-niveaus. De ERK-streefniveaus zijn geformuleerd in nauwe afstemming tussen het kerndoelenteam en de vakvernieuwingscommissie van de examenprogramma's MVT. Voor een deel van de kerndoelen zijn de ERK-streefniveaus vastgesteld in bandbreedtes, bijvoorbeeld A1-A2. De reden hiervoor is dat kerndoelen betrekking hebben op een diverse groep leerlingen en voldoende richting en ruimte moeten bieden om passend onderwijs voor leerlingen te ontwikkelen. In de eindtermen zijn ERK-beheersingsniveaus vastgesteld per schoolsoort. Met het beheersingsniveau voor de eindtermen in gedachten, kunnen docenten in de onderbouw bepalen welk ERK-niveau binnen

de bandbreedte passend is voor hun leerlingenpopulatie. Hier kunnen ze vervolgens hun onderwijs op inrichten.

Kerdoelen Engels po/so, onderbouw v(s)o in relatie tot ERK-streefniveau's

	po/so	onderbouw v(s)o	3 h/v
Kijk-, luister-, en leesvaardigheid	A1		
Kijk- en luistervaardigheid		A1 / A2	A2+ / B1+
Leesvaardigheid		A1 / A2	A2+ / B1
Mondelinge communicatie	A1	A1 / A2	A2+ / B1
Schriftelijke communicatie	Pre-A1 / A1	A1 / A2	A2+ / B1

Kerdoelen MVT onderbouw v(s)o in relatie tot ERK-streefniveau's

	MVT set 1 onderbouw v(s)o Duits, Frans, Spaans, Italiaans	MTV set 1 aanvulling 3 h/v	MVT set 2 onderbouw v(s)o Arabisch, Chinees, Russisch, Turks	MTV set 2 aanvulling 3 h/v
Kijk- en luistervaardigheid	A1/ A2	A2	Pre-A1 / A1	A1
Leesvaardigheid	A1/ A2	A2	Pre-A1 / A1	A1
Mondelinge communicatie	A1	A1 / A2	Pre-A1 / A1	A1
Schriftelijke communicatie	A1	A1/ A2	Pre-A1 / A1	A1

Domein Communicatie Engels

Kerdoel 1 (onderbouw v(s)o) Rijke taal- en leesomgeving

Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving in het Engels.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• aanbieden van een veelzijdig en actueel aanbod van Engelstalige bronnen uit diverse Engelstalige contexten en op verschillende taalniveaus;• aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Engels in onderlinge samenhang;• stimuleren van de leesmotivatie en durf om te spreken en schrijven;• ruimte bieden aan differentiatie om tegemoet te komen aan de verschillende taalniveaus van leerlingen;• ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen bij het leren van Engels.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• jeugdliteratuur, vakinhoud van andere leergebieden, songteksten, films, series, jeugdjournaal, games, tijdschriften, kranten, social media;• fictie en non-fictieteksten in het Engels, in vertaling, in hertaling en met ondertiteling.

Kerdoel 1 (po/so) Kijk-, luister- en leesvaardigheid

Doelzin po/so Engels:
De leerling toont begrip van beluisterde, bekeken en gelezen Engelstalige teksten.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• voorspelbare informatie in zeer korte, eenvoudige fictie- en non-fictie teksten over concrete en vertrouwde zaken;• onderscheiden van de klanken van het Engels in langzaam en zorgvuldig uitgesproken teksten;• inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld• onderscheiden van relevante informatie uit teksten;• gebruiken van passende lees- en luisterstrategieën.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• opvolgen van instructies tijdens het spelen van een spel met behulp van taalsteun;• luisteren naar internationaal bekende kinderliedjes die zijn gezongen met verschillende Engelstalige accenten;• maken van een tekening op basis van instructies tijdens een tekendictee;• maken van een driedimensionale weergave (<i>book in a box</i>) van de inhoud van een gelezen boek of kort verhaal met behulp van taalsteun;• het aanleggen van een persoonlijk naslagwerk (<i>vocabulary notebook</i>) om de woordenschat te vergroten

Kerdoel 2 (onderbouw v(s)o) Kijk- en luistervaardigheid

Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling toont begrip van auditieve en audiovisuele Engelstalige fictie- en non-fictieteksten.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• korte, eenvoudige, langzaam en zorgvuldig uitgesproken teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken;• onderscheiden van de klanken van het Engels en van verschillende Engelse taalvariëteiten;• inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld;• onderscheiden van relevante informatie uit auditieve en audiovisuele teksten;• gebruiken van passende kijk- en luisterstrategieën.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• relevante informatie en nieuwe themawoorden noteren tijdens het luisteren naar een tekst;• liedjes beluisteren en de kern ervan verwoorden;• instructies opvolgen, bijvoorbeeld in de klas, tijdens het spelen van een spel of tijdens een online tutorial;• een strip maken van de hoofdpunten uit een kort verhaal;• een informatieposter maken over een bepaald onderwerp op basis van diverse videofragmenten.

Aanvulling 3 h/v
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• uiteenlopende, eenduidige en helder gearticuleerde teksten over vertrouwde onderwerpen.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• de hoofdlijnen bespreken van een eenvoudige podcast over een maatschappelijk thema;• een overzicht maken van een documentaire over verschillende jeugdculturen.

Kerdoel 3 (onderbouw v(s)o) Leesvaardigheid

Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling toont begrip van schriftelijke Engelstalige fictie- en non-fictieteksten.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• verschillende soorten korte, eenvoudige teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken;• inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld;• onderscheiden van relevante informatie uit schriftelijke teksten;• gebruiken van passende leesstrategieën.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• verhaaltitels aan personen koppelen: welke titel past het beste bij welke persoon?• nieuwe informatie noteren uit gelezen artikelen en blogs over een hobby, cultuur of sport;• met elkaar in gesprek gaan over elkaars leesstrategieën bij het lezen van een tekst in de doeltaal;• vragen bedenken bij korte, geïllustreerde berichten over onderwerpen uit de persoonlijke interessesfeer, bijvoorbeeld mode, muziek of games;• een tijdlijn maken bij een kort verhaal of dagboekfragment of bijbehorende illustraties op de goede volgorde leggen.

Aanvulling 3 h/v**Het gaat hierbij om:**

- eenduidige informatie in uiteenlopende, verschillende soorten eenduidige teksten over vertrouwde onderwerpen;
- benoemen van tekstsoorten en tekstkenmerken.

Te denken valt aan:

- highlighten en bespreken van tekstkenmerken passend bij de tekstsoort;
- nieuwe kennis noteren uit artikelen en blogs over een maatschappelijk thema;
- beschrijven van personages en hun perspectieven na het lezen van jeugdliteratuur;
- informatie uit verschillende bronnen, zoals artikelen, blogs en recensies, vergelijken in een schema.

Kerndoel 2 (po/so) / 4 (onderbouw v(s)o) Mondelinge communicatie

Doelzin po/so Engels:	Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling spreekt en voert gesprekken in de Engelse taal, afgestemd op doel, publiek en context.	De leerling spreekt en voert gesprekken in de Engelse taal, afgestemd op doel, publiek en context.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • concrete, zeer vertrouwde en alledaagse informatie; • stellen en beantwoorden van zeer eenvoudige vragen; • mondeling beschrijven van zeer eenvoudige zaken; • gebruiken van zeer elementaire woorden, woord combinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende spreek- en gespreksbevorderende strategieën. 	<ul style="list-style-type: none"> • concrete, vertrouwde en alledaagse informatie; • stellen en beantwoorden van eenvoudige vragen; • mondeling beschrijven van eenvoudige zaken; • gebruiken van elementaire woordenschat, woordcombinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende spreek- en gespreksbevorderende strategieën.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • jezelf en je familie beschrijven op basis van foto's; • jezelf voorstellen en iets vertellen in een groep over je dagelijks leven; • een eenvoudige maaltijd bestellen in een restaurant of iets kopen in een winkel; • met leeftijdsgenoten uit een ander land online of fysiek in gesprek gaan over verschillen en overeenkomsten in de dagelijkse schoolroutines; • op de tast alledaagse objecten uit een 'mystery box' omschrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> • presentatie van een droomhuis, droomvakantie of stamboom; • spelletjes doen zoals puzzels, raadsels, rollenspelen, escaperooms; • taaldorp waarin leerlingen gesprekjes voeren in verschillende sociaal-culturele situaties; • social media-'story' of -video inspreken om een eenvoudige boodschap over te brengen aan een informeel publiek; • taaltaken waarbij leerlingen elkaar tips en tops geven met het oog op verbetering of de effectiviteit van de communicatie.

Aanvulling 3 h/v
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • vertrouwde onderwerpen, ervaringen, meningen en gevoelens;

<ul style="list-style-type: none">• samenwerken gedurende het volbrengen van een taak.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• samen een campagne opzetten om je eigen school of stad te promoten bij toeristen;• een podcast maken rond een cultureel thema.

Kerndoel 3 (po/so) / 5 (onderbouw v(s)o) Schriftelijke communicatie

Doelzin po/so Engels:	Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling schrijft in het Engels, afgestemd op doel, publiek en context.	De leerling schrijft in het Engels, afgestemd op doel, publiek en context.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • concrete en zeer korte teksten over zeer vertrouwde en alledaagse onderwerpen; • uitwisselen van zeer eenvoudige informatie; • schriftelijk beschrijven van zeer eenvoudige zaken; • gebruiken van zeer elementaire woordenschat, woordcombinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende schrijfstrategieën. 	<ul style="list-style-type: none"> • concrete, vertrouwde en alledaagse, korte teksten; • uitwisselen van eenvoudige informatie; • schriftelijk beschrijven van eenvoudige zaken; • gebruiken van elementaire woordenschat, woordcombinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende schrijfstrategieën.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • persoonsgegevens op een (digitaal) formulier (naam, adres, leeftijd); • een kaartje, bijvoorbeeld een verjaardagskaart of vakantiegroet; • een kort onderschrift bij een afbeelding of poster; • tekstballonnen bij een stripverhaal; • uitwisselen van zeer korte berichten in een (fictieve) online omgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> • infographic of poster maken met foto's en teksten over een persoonlijke interesse; • een eenvoudige blog schrijven over een onderwerp dat speelt op school; • een advertentie maken voor een zelfverzonnen product of dienst; • met een klasgenoot over de vakantie chatten in de doeltaal; • een kort berichtje sturen waarin je iemand bedankt.

Aanvulling 3 h/v
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • vertrouwde onderwerpen, ervaringen, meningen en gevoelens; • uiteenlopende vormen van informele en formele schriftelijke interactie; • schrijven van verslagen en opstellen met eenduidige feitelijke informatie over vertrouwde onderwerpen.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • chatten met een leeftijdsgenoot over het plannen van een klassenuitje; • een opstel schrijven over een onderwerp waar je veel vanaf weet; • een mail schrijven met een klacht; • een recensie schrijven van een film die je net gezien hebt

Kerndoel 6 (onderbouw v(s)o) Doelgerichte informatieverwerving

Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling verwerkt Engelstalige teksten mondeling en schriftelijk om tot kennisopbouw en begrip te komen.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• samenvatten van de gelezen en beluisterde inhoud;• vergelijken van de inhoud van teksten;• ordenen van informatie in een schema;• verwoorden van ideeën en meningen naar aanleiding van teksten;• gebruiken van school- en vaktaal.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• een schooluitje plannen op basis van diverse bronnen;• boekenkaft ontwerpen met achterflaptekst;• mixed media-collage maken, gebaseerd op verschillende bronnen rondom een cultureel of actueel thema;• een reactie schrijven op een nieuwe post van je idool of club, of over je favoriete merk of game;• een eenvoudig klassengesprek voeren over een bekeken film, serie of documentaire.

Aanvulling 3 h/v
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• onderbouwen van gedachten, verworven inzichten, standpunten en kennis
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• dialogen uit toneelstukken in een andere setting herschrijven;

- debatteren naar aanleiding van zelf geselecteerde bronnen over een maatschappelijk thema;
- podcasts maken waarin experts geïnterviewd worden;
- een journaal maken rondom recente gebeurtenissen;
- een BookTube-aflevering maken.

Kerdoel 7 (onderbouw v(s)o) Creatieve expressie

Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling experimenteert met de Engelse taal op een creatieve manier.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• experimenteren met Engelse woorden, zinnen, klanken, ritme en visuele vormen;• uitdrukken van ervaringen, gevoelens, gedachten en ideeën in verschillende soorten taalcreaties;• schrijven van eenvoudige korte verhalen;• gebruiken van creatieve voorbeelden om een creatieve tekst te maken;• reflecteren op het eigen creatieve werk en dat van anderen.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• gedicht, verhaal of songtekst schrijven;• stripverhaal of fotoverhaal ontwerpen met verzonden dialogen;• blog of vlog maken met creatieve content;• dialoog voor een film scène schrijven;• een kort verhaal maken (bijvoorbeeld een strip, cartoon of filmpje).

Aanvulling 3 h/v
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• creëren van korte teksten met eenvoudige figuurlijke taalmiddelen, zinnen en illustraties.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• gedicht, verhaal of rap schrijven met een variatie aan stijlfiguren;

- gedicht, verhaal of songtekst schrijven met alliteraties en rijmwoorden;
- fragment uit een boek omzetten naar een songtekst, gedicht of sprookje.

Domein Taal- en cultuurbewustzijn Engels

Kerdoel 4 (po/so) / 8 (onderbouw v(s)o) Taalleerproces en meertaligheid

Doelzin po/so Engels:	Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling verkent hoe het eigen taalleerproces wordt bevorderd.	De leerling verkent hoe het eigen taalleerproces wordt bevorderd.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van taalleerstrategieën en het eigen meertalige repertoire bij het leren van Engels; • verkennen van het gebruiken van digitale middelen in het taalleerproces; • verkennen van het eigen meertalige repertoire en dat van anderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van de eigen taalleerstrategieën; • verkennen wat de eigen meertaligheid betekent voor het leren van talen; • benoemen van overeenkomsten en verschillen tussen het Engels en andere talen ter bevordering van het taalleerproces; • evalueren van de bruikbaarheid van digitale middelen voor het eigen taalleerproces; • verkennen van de eigen interesses en doelen voor het leren van en over de doeltaal, doeltaalculturen en doeltaalsprekers.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • het maken en presenteren van een talenportret over de eigen meertaligheid; • het inzetten van de thuistaal bij het leren van Engelse woorden; • met behulp van digitale middelen de betekenis van woorden in een Engelse tekst achterhalen; • het maken en spelen van een meertalig taalspel, bijvoorbeeld een memory-spel; • het leren zingen van verjaardagsliedjes in verschillende talen, met aandacht voor overeenkomsten en verschillen tussen talen. 	<ul style="list-style-type: none"> • in een woordweb de eigen behoeften en voorkeuren met betrekking tot het leren van Engels inventariseren; • een speurtocht doen om te ontdekken hoeveel Engels en andere talen in de omgeving worden gebruikt; • experimenteren met verschillende soorten input en opdrachten voor vertaalmachines; • contrastieve elementen tussen het Engels en andere talen onderscheiden (bijvoorbeeld kloktijden, werkwoordtijden, verwante woorden, valse vrienden);

	<ul style="list-style-type: none">• een taallandschap van de klas maken waarin de meertaligheid van de leerlingen zichtbaar wordt gemaakt.
--	--

Kerdoel 9 (onderbouw v(s)o) Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit

Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling beschrijft cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit in fictie en non-fictie.
Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• onderscheiden waar, door wie en in welke contexten het Engels wordt gebruikt;• benoemen van overeenkomsten en verschillen op het gebied van gewoontes, omgangsvormen en perspectieven binnen en tussen culturen;• benoemen van maatschappelijke thema's;• beschrijven van situaties vanuit verschillende culturele perspectieven;• reflecteren op de eigen lees-, luister en kijkervaring van fictie en non-fictie uit verschillende culturen.
Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• een vlog maken over een dag uit het eigen leven en deze vergelijken met een vlog van een leerling uit een gebied waar de doeltaal wordt gesproken;• een collage maken over een cultureel thema vanuit een contrasterend perspectief (zoals het vergelijken van kleding of regels op school, of van vervoermiddelen naar school);• je mening geven over hoe een personage in een film of boek op een gebeurtenis reageert, en wat jij in een vergelijkbare situatie zou doen;

- een korte beschouwing schrijven over de culturele aspecten van films, series of liedjes, eventueel met behulp van ondertiteling/vertaling;
- een reisblog/vlog maken over culturele aspecten van gebieden waar Engels wordt gesproken.

Kerndoel 5 (po/so) / 10 (onderbouw v(s)o) Interculturele communicatieve competentie

Doelzin po/so Engels:	Doelzin onderbouw v(s)o Engels:
De leerling staat open voor communicatie met sprekers van het Engels.	De leerling stemt de communicatie af op de culturele en talige achtergrond van de ontvanger.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van culturele aspecten van sprekers van het Engels en gebieden waar Engels wordt gesproken; • deelnemen aan eenvoudige communicatieve situaties met sprekers van het Engels; • reflecteren op de eigen beleving van interculturele ervaringen. 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van culturele aspecten van sprekers van het Engels en gebieden waar Engels wordt gesproken; • reflecteren op de eigen eerdere interculturele ervaringen; • benoemen van culturele elementen in interacties; • interpreteren van culturele interacties die in het Engels plaatsvinden • deelnemen aan eenvoudige communicatieve situaties met sprekers van het Engels.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • het internationaal uitwisselen van een postkaart met een (fictief) schrijfmaatje in het Engels; • een cultuurdag waarbij leerlingen andere culturen ontdekken door middel van bijvoorbeeld kleding, gebruiken en eten; • deelnemen aan een (online) internationaliseringsproject waarbij leerlingen leren wat leeftijdsgenoten in andere landen als lunch eten. 	<ul style="list-style-type: none"> • het internationaal uitwisselen van een postkaart met een (fictief) schrijfmaatje in het Engels; • activiteiten in een taaldorp uitvoeren met doeltaalsprekers of -leerders; • met een klasgenoot een rollenspel in de doeltaal uitvoeren terwijl je de rol aanneemt van iemand uit een bepaald land; • deelnemen aan een (online) internationaliseringsactiviteit • Q&A met een gastspreker of gastsprekers die vertellen over (een aspect) van hun cultuur of hun cultureel erfgoed.

Aanvulling 3 h/v**Het gaat hierbij om:**

- onderzoeken van culturele aspecten van doeltaalgebieden en doeltaalsprekers;
- kritische vragen formuleren over aannames.

Te denken valt aan:

- internationaliseringsactiviteit waarbij leerlingen samenwerken aan een digitaal of niet-digitaal project over een maatschappelijk onderwerp;
- interview (digitaal of niet-digitaal) met iemand die anderstalig is over een maatschappelijk onderwerp vanuit verschillende culturele perspectieven.

Domein Communicatie MVT

Kerdoel 1 (onderbouw v(s)o) Ervaringen met rijk taalaanbod

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in de doeltaal op een passend taalniveau.	De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in de doeltaal op een passend taalniveau.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none">• lezen van, kijken naar en luisteren naar fictie en non-fictie teksten over uiteenlopende thema's en onderwerpen;• lezen van, kijken naar en luisteren naar verschillende taalvariëteiten en taalniveaus van sprekers van de doeltaal en contexten waarin de doeltaal als lingua franca wordt gebruikt.	<ul style="list-style-type: none">• lezen van, kijken naar en luisteren naar fictie en non-fictie teksten over uiteenlopende thema's en onderwerpen;• lezen van, kijken naar en luisteren naar verschillende taalvariëteiten en taalniveaus van sprekers van de doeltaal en contexten waarin de doeltaal als lingua franca wordt gebruikt.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none">• jeugdliteratuur, vakinhoud van andere leergebieden, songteksten, films, series, jeugdjournaal, games, tijdschriften, kranten, social media;• fictie en non-fictieteksten in de doeltaal, in vertaling, in hertaling en met ondertiteling.	<ul style="list-style-type: none">• jeugdliteratuur, vakinhoud van andere leergebieden, songteksten, films, series, jeugdjournaal, games, tijdschriften, kranten, social media;• fictie en non-fictieteksten in de doeltaal, in vertaling, in hertaling en met ondertiteling.

Kerndoel 2 (onderbouw v(s)o) Kijk- en luistervaardigheid

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling toont begrip van auditieve en audiovisuele [...talige] fictie- en non-fictieteksten.	De leerling toont begrip van auditieve en audiovisuele [...talige] fictie- en non-fictieteksten.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • korte, eenvoudige, langzaam en zorgvuldig uitgesproken teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken; • onderscheiden van de klanken van de doeltaal; • inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld; • onderscheiden van relevante informatie uit auditieve en audiovisuele teksten; • gebruiken van passende kijk- en luisterstrategieën. 	<ul style="list-style-type: none"> • zeer korte, eenvoudige, langzaam en zorgvuldig uitgesproken teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken; • onderscheiden van de klanken van de doeltaal; • inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld; • onderscheiden van relevante informatie uit auditieve en audiovisuele teksten; • gebruiken van passende kijk- en luisterstrategieën.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • relevante informatie en nieuwe themawoorden noteren tijdens het luisteren naar een tekst • liedjes beluisteren en de kern ervan verwoorden; • instructies opvolgen, bijvoorbeeld in de klas, tijdens het spelen van een spel of tijdens een online tutorial; • een strip maken van de hoofdpunten uit een kort verhaal; • een informatieposter maken over een bepaald onderwerp op basis van diverse videofragmenten. 	<ul style="list-style-type: none"> • bingo spelen met eenvoudige woorden of getallen; • illustraties bij een tekst op volgorde leggen; • eenvoudige instructies opvolgen, bijvoorbeeld in de klas; • een stamboom of paspoort van een of meerdere personen invullen op basis van een tekst; • liedjes beluisteren en het thema ervan benoemen.

Aanvulling 3 h/v MVT set 1:	Aanvulling 3 h/v MVT set 2:
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • uiteenlopende, eenduidige en helder gearticuleerde teksten over vertrouwde onderwerpen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korte, eenvoudige, langzaam en zorgvuldig uitgesproken teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • de hoofdlijnen bespreken van een eenvoudige podcast over een maatschappelijk thema; • een overzicht maken van een documentaire over verschillende jeugdculturen. 	<ul style="list-style-type: none"> • relevante informatie en nieuwe themawoorden noteren tijdens het luisteren naar een tekst; • liedjes beluisteren en de kern ervan verwoorden; • instructies opvolgen, bijvoorbeeld in de klas, tijdens het spelen van een spel of tijdens een online tutorial; • een strip maken van de hoofdpunten uit een kort verhaal; • een informatieposter maken over een bepaald onderwerp op basis van diverse videofragmenten.

Kerdoel 3 (onderbouw v(s)o Leesvaardigheid

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling toont begrip van schriftelijke fictie- en non-fictieteksten in de [...] taal.	De leerling toont begrip van schriftelijke fictie- en non-fictieteksten in de [...] taal.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • verschillende soorten korte, eenvoudige teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken; • inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld; • onderscheiden van relevante informatie uit schriftelijke teksten; • gebruiken van passende leesstrategieën. 	<ul style="list-style-type: none"> • voorspelbare informatie in zeer korte, eenvoudige teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken; • inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld; • onderscheiden van relevante informatie uit schriftelijke teksten; • gebruiken van passende leesstrategieën.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • verhaaltitels aan personen koppelen: welke titel past het beste bij welke persoon? • nieuwe informatie noteren uit gelezen artikelen en blogs over een hobby, cultuur of sport; • met elkaar in gesprek gaan over elkaars leesstrategieën bij het lezen van een tekst in de doeltaal; • vragen bedenken bij korte, geïllustreerde berichten over onderwerpen uit de persoonlijke interessesfeer, bijvoorbeeld mode, muziek of games; • een tijdlijn maken bij een kort verhaal of dagboekfragment of bijbehorende illustraties op de goede volgorde leggen. 	<ul style="list-style-type: none"> • een plaatje aanwijzen dat het best de inhoud van een zeer korte tekst weergeeft; • geschreven instructies opvolgen, bijvoorbeeld informatieborden of aanwijzingen op een formulier; • verpakkingen lezen en de belangrijkste informatie eruit halen, bijvoorbeeld wat voor soort product het is; • zeer korte artikelen en blogs over een hobby of sport lezen en de belangrijkste informatie identificeren; • een programma van een festival of sporttoernooi invullen: wie speelt wanneer?

Aanvulling 3 h/v MVT set 1:	Aanvulling 3 h/v MVT set 2:
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • eenduidige informatie in uiteenlopende, verschillende soorten eenduidige teksten over vertrouwde onderwerpen; • benoemen van tekstsoorten en tekstkenmerken. 	<ul style="list-style-type: none"> • verschillende soorten korte, eenvoudige teksten over concrete en vertrouwde alledaagse zaken.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • highlighten en bespreken van tekstkenmerken passend bij de tekstsoort; • nieuwe kennis noteren uit artikelen en blogs over een maatschappelijk thema; • beschrijven van personages en hun perspectieven na het lezen van jeugdliteratuur; • informatie uit verschillende bronnen, zoals artikelen, blogs en recensies, vergelijken in een schema. 	<ul style="list-style-type: none"> • fictieve datingprofielen aan elkaar koppelen: wie passen het beste bij elkaar? • nieuwe informatie noteren uit gelezen artikelen en blogs over een hobby, cultuur of sport; • met elkaar in gesprek gaan over elkaars leesstrategieën bij het lezen van een tekst in de doeltaal; • vragen bedenken bij korte, geïllustreerde berichten over onderwerpen uit de persoonlijke interessesfeer, bijvoorbeeld mode, muziek of games; • een tijdlijn maken bij een kort verhaal of dagboekfragment of bijbehorende illustraties op de goede volgorde leggen.

Kerndoel 4 (onderbouw v(s)o) Mondelinge communicatie

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling spreekt en voert gesprekken in de [...] taal, afgestemd op doel, publiek en context.	De leerling spreekt en voert gesprekken in de [...] taal, afgestemd op doel, publiek en context.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • concrete, zeer vertrouwde en alledaagse informatie; • stellen en beantwoorden van zeer eenvoudige vragen; • mondeling beschrijven van zeer eenvoudige zaken; • gebruiken van zeer elementaire woorden, woordcombinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende spreek- en gespreksbevorderende strategieën. 	<ul style="list-style-type: none"> • concrete, zeer vertrouwde en alledaagse informatie; • stellen en beantwoorden van zeer eenvoudige vragen; • mondeling beschrijven van zeer eenvoudige zaken; • gebruiken van zeer elementaire woorden, woord combinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende spreek- en gespreksbevorderende strategieën.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • jezelf en je familie beschrijven op basis van foto's; • in een gesprek woorden omschrijven, vragen om verduidelijking, vragen om herhaling of spreektempo aanpassen; • een betekenisvol voorwerp meenemen naar een groepje en omschrijven; • spelletjes doen zoals puzzels, raadsels, rollenspelen, escaperooms; • in een taaldorp levensechte situaties nabootsen, zoals uitleg vragen over de menukaart, iets op de markt kopen of een kennismakingsgesprek voeren. 	<ul style="list-style-type: none"> • jezelf voorstellen, bijvoorbeeld naam, woonplaats, leeftijd; • een eenvoudige maaltijd bestellen in een restaurant of iets kopen in een online winkel met behulp van plaatjes; • verbale en non-verbale input van de gesprekspartner gebruiken om een gesprek gaande te houden; • benoemen wat er op een zeer eenvoudige afbeelding staat (bijvoorbeeld een hond of een appel).

Aanvulling 3 h/v MVT set 1:	Aanvulling 3 h/v MVT set 2:
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • concrete, vertrouwde en alledaagse informatie; • stellen en beantwoorden van eenvoudige vragen. 	<ul style="list-style-type: none"> • concrete, vertrouwde en alledaagse informatie; • stellen en beantwoorden van eenvoudige vragen.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • presentatie van een droomhuis, droomvakantie of stamboom; • spelletjes doen zoals puzzels, raadsels, rollenspelen, escape rooms; • taaldorp waarin leerlingen gesprekje voeren in verschillende sociaal-culturele situaties. • Social media-`story' of -video inspreken om een eenvoudige boodschap over te brengen aan een informeel publiek; • taaltaken waarbij leerlingen elkaar tips en tops geven met het oog op verbetering of de effectiviteit van de communicatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • jezelf en je familie beschrijven op basis van foto's; • in een gesprek woorden omschrijven, vragen om verduidelijking, vragen om herhaling of spreektempo aanpassen; • een betekenisvol voorwerp meenemen naar een groepje en omschrijven; • spelletjes doen zoals puzzels, raadsels, rollenspelen, escape rooms; • in een taaldorp levensechte situaties nabootsen, zoals uitleg vragen over de menukaart, iets op de markt kopen of een kennismakingsgesprek voeren.

Kerndoel 5 (onderbouw v(s)o) Schriftelijke communicatie

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling schrijft in de [...] taal, afgestemd op doel, publiek en context.	De leerling schrijft in de [...] taal, afgestemd op doel, publiek en context.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • concrete, zeer vertrouwde en alledaagse, korte teksten; • uitwisselen van zeer eenvoudige informatie; • schriftelijk beschrijven van zeer eenvoudige zaken; • gebruiken van zeer elementaire woordenschat, woordcombinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende schrijfstrategieën. 	<ul style="list-style-type: none"> • concrete en zeer korte teksten over zeer vertrouwde en alledaagse onderwerpen; • uitwisselen van zeer eenvoudige informatie; • schriftelijk beschrijven van zeer eenvoudige zaken; • gebruiken van zeer elementaire woordenschat, woordcombinaties, uitdrukkingen, zinnen en taalstructuren; • gebruiken van passende schrijfstrategieën.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • een berichtje sturen om te laten weten hoe laat je aankomt; • (digitale) formulieren invullen voor vakanties, sportevenementen of festivals; • de familie, de eigen kamer, dieren en voorkeuren beschrijven; • een kaartje schrijven met een groet en een wens; • tekstballonnen bij een stripverhaal verzinnen. 	<ul style="list-style-type: none"> • persoonsgegevens op een (digitaal) formulier (naam, adres, leeftijd); • een kaartje, bijvoorbeeld een verjaardagskaart of vakantiegroet; • een kort onderschrift bij een afbeelding; • tekstballonnen bij een stripverhaal; • het uitwisselen van zeer korte berichten in een (fictieve) online omgeving.

Aanvulling 3 h/v MVT set 1:	Aanvulling 3 h/v MVT set 2:
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • concrete, vertrouwde en alledaagse, korte teksten. 	<ul style="list-style-type: none"> • concrete, zeer vertrouwde en alledaagse informatie.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • infographic of poster maken met foto's en teksten over een persoonlijke interesse; • een eenvoudige blog schrijven over een onderwerp dat speelt op school; • een advertentie maken voor een zelfverzonnen product of dienst; • een dagboekfragment schrijven; • met een klasgenoot over de vakantie chatten in de doeltaal; • een kort berichtje sturen waarin je iemand bedankt. 	<ul style="list-style-type: none"> • een berichtje sturen om te laten weten hoe laat je aankomt; • (digitale) formulieren invullen voor vakanties, sportevenementen of festivals • de familie, de eigen kamer, dieren en voorkeuren beschrijven; • een kaartje schrijven met een groet en een wens; • tekstballonnen verzinnen bij een stripverhaal.

Kerdoel 6 (onderbouw v(s)o) Doelgerichte informatieverwerving (3 h/v)

Aanvulling 3 h/v MVT set 1:	Aanvulling 3 h/v MVT set 2:
<ul style="list-style-type: none"> • De leerling verwerkt teksten in de doeltaal mondeling en schriftelijk om tot kennisopbouw en begrip te komen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling verwerkt teksten in de doeltaal mondeling en schriftelijk om tot kennisopbouw en begrip te komen.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • samenvatten van de gelezen en beluisterde inhoud; • vergelijken van de inhoud van teksten; • ordenen van informatie in een schema; • verwoorden van ideeën en meningen naar aanleiding van teksten; • gebruiken van school- en vaktaal. 	<ul style="list-style-type: none"> • samenvatten van de gelezen en beluisterde inhoud; • vergelijken van de inhoud van teksten; • ordenen van informatie in een schema; • verwoorden van ideeën en meningen naar aanleiding van teksten; • gebruiken van school- en vaktaal.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • een dagje uit plannen op basis van diverse bronnen; • boekenkaft ontwerpen met achterflaptekst; • mixed media-collage maken, gebaseerd op verschillende bronnen rondom een vertrouwd thema; • een reactie schrijven op een nieuwe post van je idool of over je favoriete merk. 	<ul style="list-style-type: none"> • een dagje uit plannen op basis van diverse bronnen; • boekenkaft ontwerpen met achterflaptekst; • mixed media-collage maken, gebaseerd op verschillende bronnen rondom een vertrouwd thema; • een reactie schrijven op een nieuwe post van je idool of over je favoriete merk.

Kerdoel 7 (onderbouw v(s)o) Creatieve expressie

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling experimenteert met de doeltaal op een creatieve manier.	De leerling experimenteert met de doeltaal op een creatieve manier.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • experimenteren met woorden, zinnen, klanken, ritme en visuele vormen; • uitdrukken van ervaringen, gevoelens, gedachten en ideeën in verschillende soorten eenvoudige taalcreaties; • gebruiken van creatieve voorbeelden om een creatieve tekst te maken; • reflecteren op het eigen creatieve werk en dat van anderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • experimenteren met woorden, zinnen, klanken, ritme en visuele vormen; • uitdrukken van ervaringen, gevoelens, gedachten en ideeën in verschillende soorten eenvoudige taalcreaties; • gebruiken van creatieve voorbeelden om een creatieve tekst te maken; • reflecteren op het eigen creatieve werk en dat van anderen.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • verhaalpersonages bedenken en de karakters definiëren met steekwoorden; • een stripverhaal of fotoverhaal maken met verzonnen, eenvoudige dialogen; • een advertentie of poster ontwerpen met creatieve content; • een kort verhaal verbeelden (bijvoorbeeld met een strip, een cartoon, gebaren of een toneelstukje). 	<ul style="list-style-type: none"> • verhaalpersonages bedenken en de karakters definiëren met steekwoorden; • een stripverhaal of fotoverhaal maken met verzonnen, eenvoudige dialogen; • een advertentie of poster ontwerpen met creatieve content; • een kort verhaal verbeelden (bijvoorbeeld met een strip, een cartoon, gebaren of een toneelstukje).

Domein Taal- en cultuurbewustzijn MVT

Kerdoel 8 (onderbouw v(s)o) Taalleerproces en meertaligheid

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling verkent hoe het eigen taalleerproces wordt bevorderd.	De leerling verkent hoe het eigen taalleerproces wordt bevorderd.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van de eigen taalleerstrategieën; • verkennen wat de eigen meertaligheid betekent voor het leren van talen; • benoemen van overeenkomsten en verschillen tussen het Engels en andere talen ter bevordering van het taalleerproces; • evalueren van de bruikbaarheid van digitale middelen voor het eigen taalleerproces; • verkennen van de eigen interesses en doelen voor het leren van en over de doeltaal, doeltaalculturen en doeltaalsprekers. 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van de eigen taalleerstrategieën; • verkennen wat de eigen meertaligheid betekent voor het leren van talen; • benoemen van overeenkomsten en verschillen tussen het Engels en andere talen ter bevordering van het taalleerproces; • evalueren van de bruikbaarheid van digitale middelen voor het eigen taalleerproces; • verkennen van de eigen interesses en doelen voor het leren van en over de doeltaal, doeltaalculturen en doeltaalsprekers.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • in een woordweb de eigen behoeften en voorkeuren met betrekking tot het leren van de doeltaal inventariseren; • een speurtocht doen om te ontdekken hoeveel de doeltaal en andere talen in de omgeving worden gebruikt; • experimenteren met verschillende soorten input en opdrachten voor vertaalmachines; • contrastieve elementen tussen de doeltaal en andere talen onderscheiden (bijvoorbeeld kloktijden, werkwoordtijden, verwante woorden, valse vrienden); 	<ul style="list-style-type: none"> • in een woordweb de eigen behoeften en voorkeuren met betrekking tot het leren van de doeltaal inventariseren; • een speurtocht doen om te ontdekken hoeveel de doeltaal en andere talen in de omgeving worden gebruikt; • experimenteren met verschillende soorten input en opdrachten voor vertaalmachines; • contrastieve elementen tussen de doeltaal en andere talen onderscheiden (bijvoorbeeld kloktijden, werkwoordtijden, verwante woorden, valse vrienden);

<ul style="list-style-type: none">• een taallandschap van de klas maken waarin de meertaligheid van de leerlingen zichtbaar wordt gemaakt.	<ul style="list-style-type: none">• een taallandschap van de klas maken waarin de meertaligheid van de leerlingen zichtbaar wordt gemaakt.
--	--

Kerndoel 9 (onderbouw v(s)o) Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling beschrijft cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit in fictie en non-fictie.	De leerling beschrijft cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit in fictie en non-fictie.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • onderscheiden waar, door wie en in welke contexten de doeltaal wordt gebruikt; • benoemen van overeenkomsten en verschillen op het gebied van gewoontes, omgangsvormen en perspectieven binnen en tussen culturen; • benoemen van maatschappelijke thema's; • beschrijven van situaties vanuit verschillende culturele perspectieven; • reflecteren op de eigen lees-, luister en kijkervaring van fictie en non-fictie uit verschillende culturen. 	<ul style="list-style-type: none"> • onderscheiden waar, door wie en in welke contexten de doeltaal wordt gebruikt; • benoemen van overeenkomsten en verschillen op het gebied van gewoontes, omgangsvormen en perspectieven binnen en tussen culturen; • benoemen van maatschappelijke thema's; • beschrijven van situaties vanuit verschillende culturele perspectieven; • reflecteren op de eigen lees-, luister en kijkervaring van fictie en non-fictie uit verschillende culturen.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • een vlog maken over een dag uit het eigen leven en deze vergelijken met een vlog van een leerling uit een gebied waar de doeltaal wordt gesproken; • een collage maken over een cultureel thema vanuit een contrasterend perspectief (zoals het vergelijken van kleding of regels op school, of van vervoermiddelen naar school); • je mening geven over hoe een personage in een film of boek op een gebeurtenis reageert, en wat jij in een vergelijkbare situatie zou doen; • een korte beschouwing schrijven over de culturele aspecten van films, 	<ul style="list-style-type: none"> • een vlog maken over een dag uit het eigen leven en deze vergelijken met een vlog van een leerling uit een gebied waar de doeltaal wordt gesproken; • een collage maken over een cultureel thema vanuit een contrasterend perspectief (zoals het vergelijken van kleding of regels op school, of van vervoermiddelen naar school); • je mening geven over hoe een personage in een film of boek op een gebeurtenis reageert, en wat jij in een vergelijkbare situatie zou doen; • een korte beschouwing schrijven over de culturele aspecten van films,

<p>series of liedjes eventueel met behulp van ondertiteling/vertaling;</p> <ul style="list-style-type: none">• een reisblog/vlog maken over culturele aspecten van gebieden waar de doeltaal wordt gesproken.	<p>series of liedjes eventueel met behulp van ondertiteling/vertaling;</p> <ul style="list-style-type: none">• een reisblog/vlog maken over culturele aspecten van gebieden waar de doeltaal wordt gesproken.
---	---

Kerndoel 10 (onderbouw v(s)o) Interculturele communicatieve competentie

Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 1:	Doelzin onderbouw v(s)o MVT set 2:
De leerling stemt de communicatie af op de culturele en talige achtergrond van de ontvanger.	De leerling stemt de communicatie af op de culturele en talige achtergrond van de ontvanger.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van culturele aspecten van sprekers van de doeltaal en gebieden waar de doeltaal wordt gesproken; • reflecteren op de eigen eerdere interculturele ervaringen; • benoemen van culturele elementen in interacties; • interpreteren van culturele interacties die in de doeltaal plaatsvinden; • deelnemen aan eenvoudige communicatieve situaties met sprekers van de doeltaal. 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van culturele aspecten van sprekers van de doeltaal en gebieden waar de doeltaal wordt gesproken; • reflecteren op de eigen eerdere interculturele ervaringen; • benoemen van culturele elementen in interacties; • interpreteren van culturele interacties die in de doeltaal plaatsvinden; • deelnemen aan eenvoudige communicatieve situaties met sprekers van de doeltaal.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • het internationaal uitwisselen van een postkaart met een (fictief) schrijfmaatje in de doeltaal; • activiteiten in een taaldorp uitvoeren met doeltaalsprekers of -leerders; • met een klasgenoot een rollenspel in de doeltaal uitvoeren terwijl je de rol aanneemt van iemand uit een bepaald land; • deelnemen aan een (online) internationaliseringsactiviteit; • Q&A met een gastspreker of gastsprekers die vertellen over (een aspect) van hun cultuur of hun cultureel erfgoed. 	<ul style="list-style-type: none"> • het internationaal uitwisselen van een postkaart met een (fictief) schrijfmaatje in de doeltaal; • activiteiten in een taaldorp uitvoeren met doeltaalsprekers of -leerders; • met een klasgenoot een rollenspel in de doeltaal uitvoeren terwijl je de rol aanneemt van iemand uit een bepaald land; • deelnemen aan een (online) internationaliseringsactiviteit; • Q&A met een gastspreker of gastsprekers die vertellen over (een aspect) van hun cultuur of hun cultureel erfgoed.

Aanvulling 3 h/v MVT set 1:	Aanvulling 3 h/v MVT set 2:
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • onderzoeken van culturele aspecten van doeltaalgebieden en doeltaalsprekers; • kritische vragen formuleren over aannames. 	<ul style="list-style-type: none"> • onderzoeken van culturele aspecten van doeltaalgebieden en doeltaalsprekers; • kritische vragen formuleren over aannames.
Te denken valt aan:	Te denken valt aan:
<ul style="list-style-type: none"> • internationaliseringsactiviteit waarbij leerlingen samenwerken aan een digitaal of niet-digitaal project over een maatschappelijk onderwerp; • interview (digitaal of niet-digitaal) met iemand die anderstalig is over een maatschappelijk onderwerp vanuit verschillende culturele perspectieven. 	<ul style="list-style-type: none"> • internationaliseringsactiviteit waarbij leerlingen samenwerken aan een digitaal of niet-digitaal project over een maatschappelijk onderwerp; • interview (digitaal of niet-digitaal) met iemand die anderstalig is over een maatschappelijk onderwerp vanuit verschillende culturele perspectieven.

Begrippenlijst moderne vreemde talen

Begrip	Toelichting
Begripsverhogende strategieën	Strategieën in de gereedheidskist van lezers die lezers flexibel en effectief inzetten als ze vastlopen bij het begrijpen van teksten, of als ze hun begrip willen verdiepen. Met als doel het interpreteren, onthouden en kritisch reflecteren op de inhoud van teksten. De strategieën kunnen variëren van bijvoorbeeld het simpelweg herlezen van een zin tot het vergelijken van informatie uit verschillende teksten.
Bron	Drager van mondelinge, schriftelijke, visuele, digitale en multimodale informatie.
Communicatie	De (online) mondelinge, schriftelijke en multimodale uitwisseling van boodschappen die bewust en/of onbewust, verbaal en/of non-verbaal worden overgebracht, ontvangen en geïnterpreteerd. Wanneer deze uitwisseling is afgestemd op doel, publiek en context, is er doelgerichte communicatie.
Communicatief doel	Wat je beoogt te bereiken door middel van communicatie: informeren, amuseren, instrueren, overtuigen, beschouwen en activeren.
Communicatieve context	De tijdruimtelijke en sociaal-culturele omgeving waarin specifieke communicatie plaatsvindt. De context van de communicatie oefent een grote invloed uit op de vorm die je communicatie aanneemt.
Creativiteit	Het vermogen om originele ideeën en oplossingen te bedenken ten behoeve van doelgerichte communicatie of persoonlijke expressie.
Cultuur	Alles wat mensen denken, doen en maken en de betekenis die zij vanuit hun individuele en het collectieve geheugen daaraan geven. Cultuur is een dynamisch geheel aan gebruiken en uitdrukkingsvormen.

Cultuurbewustzijn	Het begrijpen en waarderen van de verschillende manieren waarop mensen met uiteenlopende achtergronden en herkomst leven, denken en handelen.
Culturele diversiteit	De aanwezigheid van onder meer verschillende talen, tradities, normen, waarden, religies en etniciteiten in een samenleving.
Digitale geletterdheid	Kennis hebben van digitale technologie en digitale media en beschikken over vaardigheden om deze te gebruiken.
Fictie	Alle tekstvormen waarin met behulp van verteltechnieken een werkelijkheid verbeeld wordt middels audiovisuele en/of talige media. Bijvoorbeeld vormen van literatuur, films, tv-series en verhalende games.
Interactie	Uitwisseling van kennis, ideeën, gevoelens en informatie tussen twee of meer personen, waarbij er sprake is van een voortdurende afwisseling tussen luister- en spreek- en gespreksactiviteiten, en/of lees- en schrijfactiviteiten.
Interculturele communicatie	Communicatie tussen mensen met verschillende socioculturele achtergronden.
Interculturele competentie	Het vermogen om effectief te communiceren en samen te werken met mensen met uiteenlopende achtergronden en herkomst, door (socio)culturele verschillen vast te stellen, te begrijpen en te waarderen.
Lingua franca	Een taal die als gemeenschappelijk communicatiemiddel wordt gebruikt tussen mensen met verschillende thuishalen.
Meertalig repertoire	De talen, taalvariëteiten of woorden en uitdrukkingen uit de talen/taalvariëteiten die een persoon passief of actief beheerst.
Non-fictie	Alle tekstvormen die op de werkelijkheid berustende feiten aanbieden, analyseren of interpreteren. Bijvoorbeeld: handleidingen, woordenboeken, documentaires, essays, schoolboekteksten of (auto)biografieën.
Pluricultureel	Het betreft een ervaring, situatie, context of samenleving waarin diverse culturen naast elkaar bestaan en elkaar beïnvloeden.

Productieve taalvaardigheid	Het betreft hier de vaardigheden spreken en schrijven.
Receptieve taalvaardigheid	Het betreft hier de vaardigheden kijken, luisteren en lezen.
Taalbewustzijn	Expliciete kennis over taal, alertheid op de werking van taal en inzicht in hoe talen geleerd en gebruikt worden.
Taalleerproces	Zie taalleervaardigheid.
Taalleerstrategie	Manier waarop een persoon het leren van een taal aanpakt.
Taalleer-vaardigheid	De vaardigheid om bewust effectieve strategieën in te zetten die het leren van een taal bevorderen. Hierbij speelt metacognitie een rol: de leerling heeft enige kennis van taalleerprocessen en het eigen taalleerproces.
Taalvariëteit	Een variant op een erkende taal die door een groep mensen gesproken of geschreven wordt. Bijvoorbeeld: dialecten, straattaal en jongerentaal. Elke taalvariëteit heeft een aantal opvallende eigen kenmerken, zoals eigen uitspraak, eigen woorden en grammaticaregels.
Tekst	Elke vorm van mondelinge, schriftelijke, digitale en multimodale communicatie, waarmee ideeën, ervaringen, gedachten, gevoelens, meningen en informatie door middel van taal worden weergegeven.
Wereldburgerschap	Het bewust worden van verbindingen en het actief onderdeel uitmaken van de eigen omgeving, de hele samenleving en de wereld, met respect voor de principes van gelijkwaardigheid, wederzijdse afhankelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheden.

Als landelijk expertisecentrum richt SLO zich op de ontwikkeling van het curriculum in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland. We werken met het onderwijsveld aan de doelen, kaders en instrumenten waarmee scholen hun opdracht vanuit een eigen visie kunnen vervullen.

We brengen praktijk, beleid, maatschappelijke ontwikkelingen en onderzoek samen en stellen onze expertise beschikbaar aan onderwijs en overheid, bijvoorbeeld in de vorm van leerplannen, tools, voorbeeldlesmaterialen, conferenties en rapporten.

Bezoekadres
Stationsplein 1
3818 LE Amersfoort

Postadres
Postbus 502
3800 AM Amersfoort

T +31 (0)33 484 08 40
E info@slo.nl
W www.slo.nl

company/slo
SLO.nl